

допустимий рівень ризику і приймати обґрунтовані рішення щодо структури портфеля. Використання похідних фінансових інструментів, таких як опціони та ф'ючерси, дозволяє додатково хеджувати ризики та захищати інвестиції від негативних ринкових змін.

Ефективність управління інвестиційним портфелем можна оцінювати за допомогою показника Sharpe Ratio, який відображає співвідношення доходності до ризику. Це дозволяє порівнювати різні варіанти інвестування та приймати обґрунтовані рішення щодо оптимізації структури портфеля. Змішана стратегія управління інвестиційним портфелем, яка поєднує активне управління для високоризикових інструментів та пасивне управління для стабільних активів, є оптимальним підходом для забезпечення довгострокової фінансової стабільності та максимізації доходності.

Таким чином, впровадження цифрових платформ для автоматизації управління страховими резервами та оптимізація інвестиційної діяльності є важливими елементами стратегії розвитку страхових компаній. Це дозволяє знизити операційні витрати, підвищити точність прогнозування, мінімізувати ризики та забезпечити стабільний дохід. Реалізація таких підходів сприяє підвищенню фінансової стійкості, конкурентоспроможності та адаптивності компаній до змін ринкових умов.

Перелік використаних джерел:

1. Семенча Ілона. Методика оцінки стану управління фінансово-економічними результатами діяльності страхової компанії. *Економіка та суспільство*, 2022, 35.

УДК 352.07:336.143.2

Панухник Олена

доктор економічних наук, професор
завідувачка кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Olena Panukhnyk

Doctor of Sciences (Economics), Professor
Head of the Economics and Finance Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

РЕОРГАНІЗАЦІЯ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ У ЗАХІДНИХ ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ: ДОСВІД ДЛЯ ІНШИХ РЕГІОНІВ ДЕРЖАВИ

REORGANIZATION OF LOCAL AUTHORITIES IN WESTERN REGIONS OF UKRAINE: EXPERIENCE FOR OTHER REGIONS OF THE STATE

Адміністративно-територіальна реформа в Україні є ключовим компонентом процесу децентралізації, спрямованого на підвищення ефективності місцевого самоврядування, покращення економічної стабільності громад і забезпечення якісних адміністративних послуг. Її ключовими характеристиками є децентралізація влади, субсидіарність та орієнтація на сталий розвиток, що сприяє оптимізації адміністративної структури, зниженню рівня бюрократії, ліквідації дублювання функцій та росту спроможності територіальних громад. Сьогоднішні результати реформи проявляються у значному скороченні кількості адміністративних одиниць, зокрема районних державних адміністрацій (РДА), районних рад та рад громад, що сприяє гармонізації місцевих функцій та формуванню потужного територіального управління.

Західні та області України демонструють високий потенціал впровадження реформи завдяки підтримці міжнародних партнерів, зокрема через грантове фінансування від європейських інституцій, що дає змогу застосовувати інноваційні підходи до реформування. Одночасно, зараз регіони зустрічаються із певними труднощами, такими як недостатня економічна спроможність деяких громад, нестача кваліфікованих кадрів, проблеми в координації між державним і місцевим рівнями під час передачі функцій, а також затримки в адаптації управлінців до сучасних цифрових інструментів.

Сьогодні процес реорганізації РДА в Україні проходить завершальний етап – з 488 ліквідованих районів передбачено реорганізацію 358, що становить 73 % від загальної їхньої кількості. Тим часом, на тимчасово окупованій території, зокрема, в Автономній Республіці Крим, а також у частині Донецької та Луганської областей, процес реорганізації залишається заблокованим – 17 nereформованих РДА. Для розв'язання цього питання Міністерство розвитку громад та територій України подало на розгляд проєкт розпорядження щодо реорганізації РДА на території Автономної Республіки Крим відповідно до новоутворених адміністративних одиниць, що стане основою майбутнього відновлення територіального управління [1].

Повномасштабна війна суттєво вплинула на перебіг реформи: відповідно до указу Президента України, станом на жовтень 2024 року було створено 195 військових адміністрацій в населених пунктах, які охоплюють територію кількох областей, зокрема, Донецької (36), Житомирської (1), Запорізької (47), Київської (1), Луганської (26), Миколаївської (3), Сумської (2), Харківської (27), Херсонської (49), Хмельницької (1) та Чернігівської (1) зон [2]. Водночас, у західних областях України, зокрема таких, як Тернопільська, Львівська, Івано-Франківська, Рівненська та інші, реформа просувалася з меншим опором завдяки сприятливій безпековій ситуації, що дозволило ефективно провести місцеві вибори та зберегти високу стабільність управління шляхом реалізації послуг з цифровізації та посилення кадрової ефективності в громадах, зокрема, в умовах викликів, пов'язаних із ВПО та відновленням економічної активності.

Таблиця 1

Забезпечення реорганізації РДА, рад громад, райрад в областях Західної України [2]

Область	1**	2**	3**	4**	5**	6**	7**	8**	9**	10**	11**	12**
Волинська	12	3	9	75%	54	54	211	156	12	4	8	67%
Закарпатська	7	1	6	86%	64	64	166	61	7	-	7	100%
Івано-Франківська	9	6	3	33%	62	62	131	31	9	3	6	67%
Львівська	15	-	15	100%	73	73	370	296	15	6	9	60%
Рівненська	13	13	-	0%	64	64	104	28	13	11	2	15%
Тернопільська	14	-	14	100%	55	55	183	61	14	2	12	86%
Хмельницька	17	1	16	94%	60	60	225	164	17	4	13	77%
Чернівецька	9	2	7	78%	52	52	108	8	9	1	8	89%

Примітка: * без урахування окупованої території станом на 24.02.2022 р.;

** 1 – кількість РДА, реорганізація (шляхом приєднання) яких передбачена розпорядженням КМУ № 1635; 2 – кількість РДА, що перебувають у стані припинення (станом на 22.11.2023); 3 – кількість РДА, реорганізацію яких завершено (станом на 22.11.2023); 4 – реорганізацію РДА завершено, (%); 5 – кількість територіальних громад; 6 – кількість місцевих рад, вибори депутатів яких відбулися у 2020 році; 7 – кількість місцевих рад, відомості про які містяться в ЄДРПОУ станом на 22.11.2023; 8 – кількість місцевих рад, які станом на 22.11.2023 перебували в процесі припинення; 9 – кількість райрад ліквідованих районів, вибори до яких у 2020 році не проводилися; 10 – кількість райрад, що перебувають у стані припинення (станом на 22.11.2023); 11 – кількість рад, реорганізацію яких завершено (станом на 22.11.2023); 12 – реорганізацію райрад завершено, (%).

Сільські, селищні та міські ради забезпечують важливу роль у представництві своїх громад, утворюючи відповідні виконавчі органи. Відповідно до проведеної реформи, кількість районних рад має скоротитись пропорційно до кількості новоутворених районів. У 2020 році в Україні відбулися перші вибори депутатів місцевих рад для 1420 територіальних громад, що стало значним кроком у процесі децентралізації. Проте вибори не були повністю проведені через військові дії у 49 місцевих радах громад, зокрема в Донецькій (30) та Луганській (19) областях. Також у 2020 році було організовано вибори депутатів до 119 райрад, що стало важливою віхою в процесі місцевих виборів після проведення реформи, за винятком 17 районів – це райони Автономної Республіки Крим, Донецької та Луганської області, де вибори не було здійснено.

Загалом, реформа адміністративно-територіального устрою стала потужним успіхом у модернізації системи управління в Україні, потребуючи, попри значний прогрес, все-таки свого завершення у найкоротші терміни з метою забезпечення ефективної децентралізації та подальшого зміцнення фінансової бази місцевого самоврядування. Досвід західних областей країни має стати основою для створення потужних уніфікованих підходів до реалізації реформи, які у майбутньому могли б адаптуватися до умов інших регіонів України. Це дозволить створити потужну систему державного управління, спрямовану на сталий поступ та надання високоякісних послуг населенню відповідно до нових реалій.

Перелік використаних джерел

1. Міністерство розвитку громад територій України. URL: <https://mtu.gov.ua/>
2. Моніторинг реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади станом на 01.10.2024 р. Міністерство розвитку громад територій України : сайт. URL: surl.li/lqylxj